

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 6 Novembre 1896.

Situațiunea internă din țară s'a mai domolit dela trecerea alegerilor dietale, dară numai la aparență s'a domolit, căci faptele și după alegeri cursul lucrurilor e tot cel vechiu.

E tot cursul cel vechiu în afacerile instrucțiunei publice, tot cel vechiu în administrațiune, tot cel vechiu în aplicarea justiției, tot cel vechiu în presă, tot cel vechiu în raporturile sociale.

Nu putem deci să signalăm nicăiri o îndreptare spre mai bine.

Ne dore inima, când constatăm toate acestea, și când stăm față în față cu apatia cea mai demoralizătoare în conducerea afacerilor noastre politice.

Ne-am pus noi românii pe terenul negațiunei, și ceva pozitiv de ani 30 nu am făcut nimica.

Nu am acceptat baza actuală de drept, nu am recunoscut validitatea actualii constituțiuni, nu am voit să ne validăm pretensiunile noastre legale pe cale constituțională.

Ne-am pus pe terenul negațiunei, fără a ne da sâma de forțele noastre intelectuale, morale și materiale, am provocat urgia tuturor elementelor din stat, cari au acceptat actuala basă de drept, și lucră în sistemul constituțional.

Stând dârjiți pe terenul negațiunei, și provocând urgia statului pe toate terenele, în pozițiunea noastră izolată am stat cu mâinile în sin, cu gura căscată, ca porumbul se sbore fript în gura noastră.

Am abandonat poporul, l'am dat pradă corupțiunei de tot soiul, și noi am fost ômenii principiilor, neînfrânți pe hârtie, dară principiul pe hârtie.

Și decă ômenii, cari stau în serviciul bisericeii, ômenii cu inimă, cari sunt chemați a apăra puținul ce ne-a mai rămas în biserică și în școală, decă dic acești ômeni în apatia generală de aji a politiceii noastre mai scapă câte un țipet de durere, ei sunt stigmatizați în presa, care e inspirată din partea conducătorilor politiceii noastre.

„Unirea” din Blaș se nu cuteze a scăpa vre-o vorbă, se nu cuteze a risca vre-o opinie în privința conducerei politiceii noastre, căci îndată i se spune, că și ce i-se pare că scie, numai scie.

Ne-a mai rămas numai biserica și școla, aici ne mai putem mișca, Dumnezeu scie până când.

În biserică și școală mai avem o comoră bogată, și se nu dică marii nostri politici, că noi nu mai avem ce perde.

„Unirea” și „Telegraful Român” nu pôte întrebuința frase sforăitoare, nu pôte închide ochii înaintea instituțiunilor culturale, date în grija bisericeii.

O pot face acésta ômenii tineri, cari aici n'au ce perde, și cari, pentru unele frase umflate, trecând granițele patriei noastre fac carieră.

Acei tineri fără căpătâiu, bine plătiți și aici și peste graniță, în sensul sentinței filosofice pot exclama: Omnia mea mecum porto.

Nu așa organele legate de interesul bisericeii.

Noi avem să apărăm instituțiunile culturale cari ne-au rămas moștenire dela moșii, strămoșii și părinții nostri.

Noi trehue să acceptăm baza actuală de drept, să lucrăm pentru o înțelegere reciprocă între noi și între cei-ce conduc destinele statului.

Pretensiunile noastre trebue să le validăm în parlamentul țerei cu abandonarea stărilor de aji, cari ne duc la totală nimicire.

Ca organe legate de interesele bisericeii noi trebue să căutăm punctele de întâlnire, să legăm firele înțelegerei unde s'au întrerupt, și să fim înțelepți ca șerpui și blândi ca porumbii.

Resoluți în apărarea drepturilor noastre pe terenul legal dat mai mult vom folosi națiunei, decât stând la o parte, și așteptând ca alții să schimbe actuala stare de drept în stat.

În acest sens înțelegem noi activitatea poporului român, dară nu în stăgnațiunea de aji.

Diarul guvernamental din Cluș „Kolozsvár” în numărul de aji aduce

o telegramă în care este vorba de o declarațiune a ministrului president Sturdza dată reprezentanților ligei culturale române. Din ce incident s'au prezentat la el conducătorii ligei nu se spune, atâta se spune, că domnul Sturdza cu considerare la complicațiunile din orient a calificat de trădare a intereselor României ori ce încercare de a conturba bunele relațiuni dintre România și Ungaria.

Noi la Ungaria adaogem, că e trădarea de neam a mai stagna, a mai persista în penibila situațiune politică de aji.

Datoria către națiune cere, ca cei ce au înfundat cauza națională să o și scotă din încurcătură, seu dacă nu, să dea terenul altora, în încurcătura de aji însă nu mai putem sta.

Taine de culise despre ocuparea Bosniei și Hertegovinei. Destăinuirile făcute de Bismarck în „Hamburger Nachrichten” au dat ansă la noue destăinuirii cu privire la ocuparea Bosniei și Hertegovinei. „Neue Freie Presse”, probabil din isvor ce stă aprõe de Bismarck, — dăile trecute a publicat următoarele:

Fată cu imputarea unui diariu berlinez, că însuși Bismarck a înstrăinat pe Rusia de către Germania când în congresul dela Berlin s'a învoit, ca Austro Ungaria să ocupe Bosnia și Hertegovina, atragem atențiunea la faptul că ocuparea Bosniei și Hertegovinei se basază pe compromisul dela Reichstadt, respective dela Buda ori Pesta, pe care Rusia l'a încheiat cu Austro-Ungaria înainte de războiul ruso-turc și care asigură Austro-Ungariei cele două provincii drept remunerațiune pentru neutralitatea sa față cu Turcia.

Despre istoricul acestui compromis „N. Fr. Pr.” publică următoarele:

Pe la mijlocul anilor 70, cam pe acel timp, când Gorciacov trimisese la Paris asigurarea: Maitenant le paix est assurée (acum e asigurată pacea), un diplomat rusesc de distinsă poziție s'a exprimat astfel cătră un bărbat de stat german: „Rusia e neliniștită. De douăzeci de ani trăiesc în pace, armata ei cere ocupațiune, dorul după cărări și avansări face necondiționat necesar războiul”.

Enunțațiunile aceștea nu tocmai înțelepte și circumspecte ale diplomatului, în scurt timp au primit confirmare dela cel mai înalt for al Rusiei. Bismarck a primit în Varșin epistolă dela Tarnul. Epistola împărătescă autografă, trimisă din Crimeea, sulevă direct întrebarea, că rămâne-i-ar ore în pace Germania în cazul când Rusia ar atăca pe Austro-Ungaria în Galiția? Bismarck nu a răspuns la acésta epistolă, ci a trimis-o împăratului Wilhelm, spunându-i în comitivă clar și amésurat datorinței sale poverile asupra ei. Într'aceea i-a venit o altă întrebare din parte rusescă în acésta cestiune, a cărei postilon a fost ambasadorul german de atunci. Bismarck a scris de nou împăratului și l'a rugat să rechieme pe ambasadorul, pe care evident că-l folosesce spre machinațiuni periculoase păcei. Urmarea acestei ținute pacifice a politiceii germane a fost, că atăcarea Austro-Ungariei a rămas baltă. După ce însă în Rusia încă tot mai exista pofta de războiul, din Petersburg s'au adresat la ministeriul de externe din Viena și au încheiat cu el contract, prin ce primejdia războiului, delăturată de pe Austro-Ungaria prin ținuta Germaniei, s'a abătut către orient și a izbucnit asupra Turciei. În contractul încheiat atunci cu Austro Ungaria Rusia a pus condițiunea, că Germaniei nu-i este permis să scie nimic despre trebă. Austro-Ungaria însă a comunicat lucrul la Berlin, fiind-că a aflat, că năvala Rusiei în Galiția a fost împedecată numai și numai prin obligata fidelitate a Germaniei.

Badeni despre naționalități. Mai dăile trecute, ministrul-president contele Badeni, în cursul desbaterilor în comisiunea bugetară, provocat fiind din partea cehă în chestia limbei boheme, care egal îndreptățită cere să fie în țeară cu limba germană, s'a vădut îndemnat să răspundă într'un mod binevoitor și a făcut, între altele, niște enunțațiuni prețioase în ceea-ce privește vederile sale politice în chestia limbei și a naționalităților în general.

„Considerând numărösele diferențieri și relațiunile diferitelor țeri aparținătoare, — a dis între altele dl Badeni — este imposibil a vorbi despre cestiuni politice fără a ne da sâmbă de pace națională. Restituirea, seu cel puțin prepararea păcii naționale, trebue să

avé priveghiare, ca dânsa cu emigrația Persôneler celor primejdiöse, seu prepușe a se pune cauțiun.

§. 15.

Mai încolo fiindcă Iurisdicțiile provincialești nu pot avé totdeuna Pașusuri tipărite, și Pașusurile scrise nu se pot socoti nici decum ca credincioșe, așa Iurisdicțiile se dătoresc a purta grija, ca să aibă totdeuna Pașusuri destule tipărite, ca Economii Vitelor cu pornirea lor să nu se împedecă.

Iurisdicțiile cătânești au acest feliu de Pașusuri, ca să pôtă da Persôneler de Graniță.

Adeogare,

spre învețătura Colibașilor.

§. 1.

Colibașii, care se află între Linia Tistiilor de Vamă, și în Granițele din afară, trebue să se ție de acésta Instrucție, pentru carii încă osebit se hotărăște:

a.) Ca Vitele Colibașilor, carii la întrarea în lăuntru în Ardel dinpreună cu Productumurile sale sunt slobode a intra fără Vamă, în tot anul de Comisariul Rectificații, pe lângă luarea la sine a unui Individuum, dela Vamă, de cumva stările împrejur

a sănătății vor îngădui, la fiește-care Econom dechilin să se scrie în sus, și să se însemneze, ba încă să se însemneze și aceea, în ce parte pofteste a-le ținé la pășune.

b.) Ca despre locul arătat în tot anul să scotă fiește-care Econom dela Vama cea mai aprõe Boletă de pășune.

§. 2.

Carii la Graniță dincôce de Cordon pasc Vitale sale, trebue de întrebuințarea sării străine să se păzască, și să păzască acésta oprire, Tisturilor spre acésta pază rënduite să fie cu ascultare, și la toate întrebările să răspundă drept, fără nici o fățarnicie, căci almintrilea se vor socoti ca călcători orânduelilor de Vamă, și strajnic se vor pedepsi. Inpotrivă să li se dea slobodenie la toți Economii, și Păscătorii, ca dânsii, fiește ce Exces, ce prin Slujile seu Tisturile lor li s'ar prieinu, seu trăsăturile minteni să le arete la cuviincioșele Iurisdicții, ca unii ca aceia să se pedepsescă dară pe lângă acésta să se ferescă, Tistiile Vănilor să nu le asuprescă cu jelbi fără te-meiu, ci de obște să se pörte ca credincioși Sudii a Țerii și a Stăpânirii.

(Va urma).

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istorie.

(Urmare.)

§. 13.

Acea Vită, care ca în loc de plată pentru pășune, seu alt feliu de despăgubire va rămânea îndărăpt, așa numai puțin Productumurile într'acést chip adusă va fi supt taxa de Vamă. Precum de obște Economii totă sporirea seu Productumurile turmelor sale sunt datorii a-le aduce îndărăpt, seu de cumva nu le-ar aduce îndărăpt, a plăti taxa scôterie. Numai aceea Vită, care la naștere fără vina Păstorului va perî seu spre hrana Păstorului s'ar ucide, după dovedirea cu Documentumuri va fi slobodă de acésta taxă.

§. 14.

Economii Vitelor, carii stau supt Iurisdicțiile Provincialicești vor scôte pașusurile dela Iurisdicția Provincialicească, așijderea cei ce stau supt Direcția Cătânescă de Graniță, acele vor avé datorie a le scôte dela Iurisdicția Cătânescă, când Iurisdicția va

trăcă înaintea fiecărui guvern ca un'a dintre cele mai momentuoase probleme.

„Când se voeste ajungerea acestui scop, aplicarea de măsuri unilaterale este eschisă; ba guvernul nici că poate procedea de capul său, singur și exclusiv, pe acest teren. Pacea între naționalități este nesmintit o mare necesitate pentru stat. Dar și statul este o necesitate pentru naționalități, cari rivalizează între sine. Aceste cestiuni se pot rezolva numai cu tact și cu bunăvoință, și nu este permis, ca cu această ocaziune (a rezolvărei) o naționalitate să fie lăsată pradă altei naționalități.”

Sdurdza despre cestiunea orientală.

„Neue Freie Press“ din Viena spune, că ministrul-președinte român d-l Dimitrie Sturdza s'a pronunțat în modul următor despre cestiunea orientală către un diplomat din Austria:

Actualul sistem de guvernare din Turcia va cădea nu peste mult, dăr nu se poate aștepta o cădere repentină, fiindcă deocamdată aceasta nu este în interesul Europei. Puterile nu sunt pregătite pentru o astfel de eventualitate, din care cauză fac tot posibilul unei amânări.

Numai două dintre puteri se par încă-va pregătite: Anglia, care vră să-și apere pozițiunea în marea Mediterană, dăr totodată voese să-și oblescă drumul și spre India, ăr în același timp în Anglia se arată adevărate simpatii față cu locuitorii creștini din Turcia.

A doua putere este Rusia, al cărei scop e, de a pune sub domnia ei Mediterana și Adriatica, apoi toate popoarele de religia vechiă. O parte din aceste popoare poartă cu multă răbdare jugul turcesc și mereu caută să-și scuture. Mai ales în Macedonia se manifestă acesta; ivirea neconținută a bandelor din Macedonia nu se poate atribui, decât veciniceii agitațiuni.

Acea parte a populațiunii din Macedonia, care nu e dușmană Turcilor și care formează în această provincie elementele ordinii și siguranței, sunt Românii macedoneni. Europa ar trebui să se rașime pe acest element din punct de vedere al întăririi pe-o cale mai bună a raporturilor otomane, fiindcă cu ajutorul acestui pacinic popor s'ar putea realiza în Macedonia astfel de reforme, cari deocamdată ar asigura pacea. Europa astfel și-ar câștiga timp pentru a-și crea baza unui formațiuni ulterioare.

La totă întâmplarea România este mult interesată față de ordinea viitoare a locuitorilor din Turcia, fiă ca unul din cei mai apropiați vecini, fiă că se poartă cu sinceră simpatie față de coreligionarii săi, ca și față de populațiunile creștine într-o formă.

Uniți la „Porțile de fer“. Din incidentul deschiderii „Porților de fer“, după cum scim s'a prezentat în Orșova înaintea

Maj. Sale și o deputațiune a clerului român unit din diecesa Lugoșului.

Tote diarele române au raportat, că deputațiunea acestui cler a fost condusă înaintea Maj. Sale de dl can. vic. Petru Pop, carele ar fi fost rostit cu acea ocaziune și o vorbire omagială. În acea vorbire dl canonic ar fi dis și următoarele:

„Episcopia Lugoșului, care din cenușa anticeii episcopii bănățene, ca un fenice s'a ridicat, întimpină cu cele mai intime sentimente de recunoștință pe Maj. Văstră etc.”

După-cum anunță „Folia Diecesană“, vorbirea acesta nu s'a ținut, deore-ce dl canonic a ajuns târziu la locul de recepțiune, după-ce deputațiunile clerului s'au fost prezentat Maj. Sale. În locul dlui can. Pop, deputațiunea clerului român unit a fost prezentată înaintea Maj. Sale prin dl canonic Madinca, carele a ținut o vorbire improvisată.

Ce privește însă cuvântarea omagială „proiectată, dar nu rostită“, trebuie să ne exprimăm mirarea asupra îndrăznelei de a spune lucruri contrare adevărului istoric, — dăce „F. D.“ Se face adică amintire de o „antică episcopie bănățenă“. Oare ce episcopie înțelege acea proiectată vorbire sub antică episcopie bănățenă, din a cărei cenușă s'a ridicat ca un Fenice episcopia de aji a Lugoșului?

Apoi în amintita cuvântare se vorbește despre „preoțiunea dieceei de rit grecesc a Lugoșului“.

Să vede, că frații nostri români uniți cu biserica rom. cat. nu vreau a recunoște adevărul istoric, că în Lugoș n'a existat nici când, nici un felu de episcopie unită până în zilele noastre, cu atât mai puțin antică. Apoi le place a se confunda cu totul în biserica rom. cat. și numai de silă mai recunosc publice, că sunt de ritul grecesc.

Ce se faci, când „Unirea“ scrie „Miniciuni istorice“ în contul adevărului istoric și în contul fraților lor de un sânge, ortodoxi, de cari cu atăta perfidie s'au lăpădat pentru un blid de linte, în cele bisericesci, și prin acesta în mare parte și în cele naționale.

Li-se pot aplica cu dreptul cuvintele: Unde e argintul lor, acolo e și inima lor.

Intrunirea conservatorilor

în

cestiunea metropolitului-primat.

La 8 Novembre a. c. partidul conservator a ținut o mare întrunire în sala dela Dacia, la care dl. A. Lahovari a rostit un eminent discurs din care publicăm după „Timpul“ în extras următoarele partii:

Domnilor, venerabilul nostru șef — bătrân, dar nu îmbătrânit, căci nu e îmbătrânit nici la minte, nici la suflet, — v'a spus pentru ce ne-am adunat aci. Ne-am adunat ca să ne consfătuim frătesce, creștinesce

asupra unei cestiuni care atinge sentimentele noastre cele mai intime — ne am adunat ca să ne adresăm regelui să facă dreptatea pe care o refuză guvernul complice și magistratura ingenuunchiată.

Când guvernul-complice nu ne ascultă și când magistratura nu e sluga legii, atunci suntem siliți să usăm de dreptul strămeșesc și constituțional petiționând la rege în contra guvernului, noi, opoziția, în contra guvernului, care a eșit din constituțiune.

De când a venit la putere, guvernul acesta nu cred să fi făcut ceva pentru țera și interesele publice. Dar un lucru trebuie să-i recunoșcem, că incidentele sgomotoșe țin lanț, și că guvernarea lui se asemănă cu o dramă bine mașinată în care interesul nu lăncește un singur minut, dar noi credem că, pentru binele și cinstea țerei, ar fi timp ca cortina să cadă.

Oratorul continuă, vorbind despre cestiunea școlilor române din Macedonia. Cu mari jertfe și cu greutate multă înființasem în imperiul turcesc școle în care să se predea limba română copiilor de români, ai căror profesorii rătăcesc fără domiciliu pe drumurile Macedoniei sau cerșesc prin București, — dăce vorbitorul.

Avusesem norocul, continuă, fiind ministru de externe, să ridic drapelul românesc la Bitolia înființând aci un consulat românesc.

Erau veacuri uitate de când ori-ce relațiuni erau întrerupte între românii de la Dunăre și rămășițele neamului lor din Macedonia și din Epir.

Și nu uitați, că un consulat în această parte a Europei nu înseamnă o autoritate comercială sau administrativă, ci o autoritate cu puteri mari, cu puterea de a judeca, de a aresta, osândi și ocroti. Ei bine, o mână profană și insolentă l'a dărâmat din nou la pământ.

Autoritatea care represintă pe rege și țera pe care turcii chiar o respectau, a fost înlocuită de atotputernicia unui Apostol Mărgărit!

Astfelu acesta bucată de pământ românesc, îngrădită în mijlocul imperiului otoman, a dispărut, spre marea întristare și mirare a românilor din Balcani — acest atentat s'a sâvârșit de mâni românesce.

Mai frumos: un general, un ministru de război vine și declară în parlament cu precegetare și recidivă, că pușca românească este un ciomag. Va să dăcă, oștirea e desarmată și țera un maidan deschis pentru oricine ar voi să între. Dacă lucrul era adevărat, totuși era criminal să facă o asemenea mărturisire înainte de a fi înlocuit până la una arma neputincioasă, și dacă nu este adevărat, v'e las să judecați ce merită asemenea om.

Nu voi vorbi, domnilor, despre celelalte lucruri, neînsemnate pelângă acestea.

Oblăduirea acesta e tinără dacă-i nu mărăm zilele, bătrână dacă-i numărăm pe catele și gârbovă dacă-i socotim prostiile.

Îi trebuia mai mult acestui guvern: trebuia să vie și, în mijlocul Bucureștilor și în fața țerei uimită care până astăzi nu s'a desmetecit încă de o asemenea îndrăsnelă, să pune mâna pe metropolitul țerei, pe al doilea demnitar al regatului după M. S. regele, pe acela care s'a așezat în scaunul Grigorilor și Neofiților, pe cel care are întreita investitură: a Parlamentului, a Sinodului și a Suveranului, și să-l trateze mai rău, nu dăce decât cel din urmă borfaș, prins asupra faptului — căci și pentru acesta sunt legi, judecători și forme — dar cum trata închisiția spaniolă pe acușatii săi sau cum se poartă un rege negru din fundul Africii cu supușii săi.

Față cu acest tratament barbar mă întreb și ne întrebăm cu toții: suntem, oare, în România, după 30 de ani dela constituție, ori în întunecimile Africii și în pustile Sudanului?

Au luat năptea pe capul bisericeii, l-au pus într-o birjă cu doi gendarmi și un prefect — numesc pe gendarmi înainte, căci probabil erau mai de omenie decât prefectul — și l-au închis într-o chilie, unde i-se aplică regulamentul monachilor vagabonzi.

Este culpabil, dăce guvernul. Fie! Dar nu este om care, culcându-se seara nevinovat, să se scoale dimineața osândit — când legile au fost respectate.

La judecarea ucigașilor și a borfașilor se iau garanții, cari nu s'au luat față de metropolitul primat! Capul bisericeii a fost suspendat într-o zi, pe temeiul unui act de acușajie pe care nu avusesse nici vremea să l' cetască — și când guvernul actual orânduiesce anchetă în contra câte unui subprefect sau alt om de al dlor, nu-l suspendă și ancheta ține câte 8 luni.

(Va urma.)

Noutăți.

Italianii au încheiat pace cu Menelik. Tote foile italiene vestesc cu bucurie pacea, ce în zilele aceste s'a încheiat între guvernul italian și regele Menelik. Înainte de asta cu opt ani Italianii și-au asigurat suveranitatea peste regatul Abisinia, astăzi acelaș regat în frunte cu regele Menelik și a elupat independența și a dictat Italiei condițiunile de pace. Condițiunile de pace, cu toate-că Italia a stat sub oarecare presiune în urma celor 13 prizonieri aflați în posesiunea regelui Menelik, totuș, nu alterează întru nimic vađa Italiei. Pacea aceasta, a cărei puncte le vom publica în numărul proxim a produs o bucurie generală în Italia.

Deficit millenar. Multe rōde triste a adus milleniul magiar asupra țării pe toate terenele vieții publice, dar, ca pe cel material, nici pe unul. — Foile magiare publice conspectul ministeriului de finanțe asupra visteriei statului dela 1 Iulie până la

Literatură?

Anul milleniului! În lumea literară magiară s'a pornit o febrilă mișcare. E vorbă de a produce monumente literare demne de însemnătatea anului. Și ce se vede, produsele răsar cu toptanul, se inspiră cel mai lipsit de idealuri, scrie și cel mai timpit — bard. Se face istorie, culturală, confesională, toate branșele vin exploatate numai pentru a feriți această nefericită „magyar haza“

Și la acest curent în favorul regenerării Ungariei s'au angajat ca „mânători înainte“ (mai potrivită este expresia ungurească „hátramozdítók“) și indiviți, cari se dau de fii ai nēmului nostru. Gergely, dela Cluj și-a tipărit astă-ernă fișuca literară, cu ingenioase desvéliri și argumentări Sulzer-Roesler-Hunfalvyane. Antipodul seu Alexits a tipărit înainte cu vre-o două săptămâni nouă expectorațiuni, cele numesce cercetări asupra limbei române. Unul este profesor universitar, celalalt numai aspirant (dacă cumva geniul dela Năsăud, dl Dr. (?) Csokány János nu i-a lua apa dela mōră); ambii așteptând după sistemul lui gură-cască de-a fi denumiți membri ai Academiei magiare. Acolo le este locul!

Dar să ne coborim dela aceste celebrități, căci, „procul Jove, procul fulmine“, să

ne coborim la figuri mai așa de-a doua sēu chiar a 3-a mână. Sunt celebrități destul de mari, necunoscute ce-i drept, dar demne să facem cu d-lor cunoștință.

În săptămânile aceste din urmă a apărut în Budapesta teribila carte: „Magyar Zsidók a Millenniumon, múltellődtörténeti tanulmány“. Și mai teribili autori geniali sunt: Zichy Hermán gróf și Deresty Gy. M., ăr eroicul editor este Milkovic Dragutin. Să recomandăm mai întâiu pe acest trias. Sunt trei anteluptători intelectuali (!) ai jūdaismului, contele Zichy unu din familia cea lătită în Ungaria, Deresty un botăzat român, ăr dl Milkovici un rigorosant în drepturi, care până mai ieri alaltăieri se gira de român, făcând parte din societățile tinerilor români, aderând chiar și la politica română prin subscrierea de proteste etc. Și acești trei s'a pus să scōtă de sub tipar un studiu cultural-istoric, în care să arete importanța Ovreurilor la Milleniu. Nobil scop ce-i drept.

Studiul întreg constă din 17 cōle tipar și 123 de pocitanii, voi să dăce ilustrațiuni, mutrele celor mai binemeritați ovrei din Ungaria, Kohni și Silbersteini, rabini și deputați, care de care mai nespălat și mai neestetice la înfățișare. Inspăimântător de greșos este percunatul Friedländer Dávid din Magyar-Lápos.

Prefața studiului este scrisă de Milkovic, care spune, că „prin această carte

vrea să dovedescă cum concetățenii nostri ovrei au desvoltat pe toate terenele activitate ca și ori cine altul, că ovreii au spriginit cu bucurie toate instituțiunile culturale și patriotice din patria noastră. Și acesta se dovedesce prin diferiți articoli, într'unul se arată, că ovreii din capitală cheltuiesc pentru scopuri umanitare 1,374, 488 fl., într'alt articol se expune galeria ovreurilor de sciință (zsidó-magyar tudósok), pe urmă a ovreurilor din parlament (zsidó-magyarok a törvényhozásban). Ovreurii nici când nu sunt numiți pe nume, când zsidó-magyarok, când magyar-zsidók.

Scopul scrierii acesteia este ajuns. Ovreurii plătesc bine autorilor pentru că i-au făcut ne muritori. Efectul însă nu este cum ar trebui să fie, căci pe de o parte este mancă, de negând mai mulți percunati voia de a fi expuși acolo, pe de altă parte este scrisă pe unguresce, adică într-o limbă din care străinii puțin se pot procopsi. Și, zeu, importanța ovreurilor în Ungaria străinii ar trebui să o vadă și cunoscă, cei cari nu pot veni la Iuda-Palestina. Pentru acesta lucrare compete laudă românașilor nostri!

Et nunc ad fortissimum! A mai apărut tot în zilele trecute următōrea broșură: A magyarországi Románok szentunioja. Tanulmány az egyháztörténelem kőréből. Irta Siegescu József. Pe baza acestei broșuri dl Siegescu a obținut diploma

de doctor în sfânta teologie catolică la universitatea din Budapesta.

Ori cine va lua de prima dată în mână broșura noului lucēfēr al catolicismului și cetesce acolo pe pagina primă „tanulmány“, îi va crede dlui autor, dar dacă va ceti numai vre-o câteva pagini mai departe, se va convinge, că dl autor n'a spus adevărul, ceea-ce se cuprinde în broșură numai „studiu“ nu este. Într-o cestiune atât de importantă și atât de controversată ca și cum e „sfânta Uniune“ dsa n'are absolut nici o urmă de păreri proprii, nu poate găsi nici cel mai neînsemnat moment nou, ci se mulțamește cu o scurtă și superficială espunere a istoriei bisericiceii române pe timpul Episcopilor Teofil și Atanasie, adaugând acesteii expunerii un scurt, dar copilăresc răspuns dlui Densușanu.

În prefață spune următoarele: „Scopul tractatului meu este a arăta pe scurt reintōrcerea românilor din Ungaria la sinul bisericeii catolice singură fericitoare. Dăce reintōrcere, căci dacă nu s'ar fi întâmplat nefericita scisiune alui Fotie, — românii ar fi și astăzi acolo unde au fost dintr'un început: uniți într-o inimă și într-o credință cu Roma“. Și acesta i unica schinteie din filosofia doctorului — Șegescu! Ce-i drept luminōsă de tot!

La începutul tractatului constată cu regret că sunt mulți români, cari și astăzi mai atacă pe catolici. „Aceasta o fac natural acia, cărorale este pânea (a

1 Septembrie a. c., din care, dacă se adaugă minusul din prima jumătate a anului, reiese un deficit de 36.914.140 fl. 33 cr., deficit, —mai nefavorabil cu 1300000 fl. decât cel din anul trecut pe acest timp. Dar, „Tera plânge și plătesce.“ Până când?

Schimbări în îmbrăcămintea armatei noastre. Cu câteva luni mai înainte s'a ținut o ședință sub presidența arhiducei Frideric cu scopul pentru a se face unele schimbări în îmbrăcămintea armatei noastre, care nu mai corespunde cerințelor actuale nici în ce privește colorația, nici croșura, nici calitatea. După planul hotărât, care va fi prezentat și M. Sale, uniformă infanteriei va fi de color albăstrău, rocul de mare ținută și blusa vor fi cassate, ăr în locul lor se va introduce o blusă cu guler ca rocul. Colorația regimentelor va rămâne tot aceeași. Pantaloni vor fi asemenea celor ai soldaților din Bosnia și Herțegovina. Pentru infanterie uniformă de color cenușie e cea mai potrivită, acesta o recunoșce înțreaga Europă. La artilerie voiesce să se schimbe pantalonii roșii cu alții de color suri.

Necrolog. După o viață scurtă și destul de sbruciumată, ca fôie opozițională „Erdélyi-Híradó“ și-a dat nobilul ei suflet în mâinile celui, ce n'a creat-o. Abia a ajuns frageda etate de 9 ani, când nemilosul Bánffy i-a și tăiat firul vieții. O deplâng numeroșii sei abonemenți și adicți. În veci poménirea ei!

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Predică

ținută în biserica Sântului Nicolae din Brașov-Scheiu, în 28 Iulie a. c. de Dr. Vasile Saftu, profesor, ca candidat de paroch.

În numele Tatălui, și al Fiului, și al sântului Duch!...

Iubiți ascultători!

Pentru a treia oră, într'un răstimp nu tocmai scurt, în care îngăduitorul pământ și-a făcut de douăsprezece ori vecinul său ocol în jurul strălucitului sôre, — mă urc eu în acest loc sacru menit dintru început pentru propoveduirea adevărurilor morale-creștinești.

Mă urc, pentru că mi se impune, ca născut în Brașov și ca fiu al acestei științe biserice, mie, care am crescut aproape numai cu banii ei, sânta datorință, să nu-mi țin modesta mea lumină sub obroc, ci să Vă arăt, în semn de recunoștință chiar și de pe amvon rôdele mângăetore ale bunăvoinței D-Vôstre de atunci.

Acum trei ani de zile, pe la sfârșitul unei ierni cam aspre și gerose, V'am spus tot din acest loc, că scopul final al învățatu-

rilor Domnului Christos este: Înaintarea pe toate căile a întregului nēm omenesc. — V'am spus, că religiunea creștină pretinde, ca tot omul să învețe cât de multe scôle, pentru-ca apoi prin învățătura sa înaltă și prin inima sa nobilă să facă fapte mari și bune spre binele biserice și al nēmului său!

Astăzi, în legătură cu cele ce le-am dis atunci, voiu supune binevoitôrei D-Vôstră atențiuni, cestiunea: Cum are omul, care tinde la înaintare, să-și împlinescă una dintre cele mai de frunte datorințe către sânta sa biserică?

Nesecatul isvor, care a dat naștere și datorinței, despre care vreau să Vă vorbesc eu acum, îl găsim în nemuritorile cuvinte ale Mântuitorului nostru:

„Unde sunt doi seu trei adunați întru numele meu, acolo sunt și eu în mijlocul lor“.

Da, dar sarcina de a explica aceste frumoșe expresiuni ale Răscumpăratorului nēmului omenesc, e mare și grea; puterile mele sufletesci în schimb mici și neîndestulătoare.

Tu Dômne, știi în ce loc sunt și ce vreau să vorbesc! Trimite Duchul tău cel sânt asupra mea! Dă-mi idei, dă-mi cuvinte înțelepte, ușore și puternice!..... Dă-mi putere!

I.

Iubiți ascultători!

Înainte de a se înalta Domnul Christos la ceriuri a dis către Apostolii sei: „Unde sunt doi seu trei adunați întru numele meu, acolo sunt și eu în mijlocul lor“.

Prin aceste cuvinte cel născut în Vifleem a întemeiat în biserica sa o instituțiune sântă cunoscută sub numele de: Sinodalitate, adecă Nazarineanul a dis: Ori de câte ori e vorba, ca să se hotărască în biserică lucruri mai mari, cestiuni mai de însemnătate, n'are să decidă unul singur după capul seu, ci mai întâi Voi, Apostolii, apoi pe urma Vôstră toți creștinii să Vă adunați la un loc, să Vă sfătuiți și în bună înțelegere să hotărâți.

Cum a puruncit Domnul Christos, așa s'a și întemplat.

Apostolii au ținut trei sinode numite apostolesci:

În cel dintâu au ales pe cucernicul Matia în locul alesului de mai înainte, al trădătorului Iuda; în al doilea au instituit diaconii, cari aveau pe atunci o misiune cu mult mai sublimă, pentrucă ei susțineu legătura spirituală între bunii martiri ai creștinismului și între creștini; ăr în al treilea au hotărât, că păgânii, cari voiau să trecă la creștinism, n'au trebuință să trecă mai întâu prin judaism.

În consecință a ca continuitate sânții părinți ai bisericei noastre au ținut 7 sinode ecumenice seu de a totă lumea. În cele două dintâu, din Nicea și Constantinopol, s'a alcătuit simbolul credinței ortodoxe, acel sânt simbol, dela care nu-i e permis nici unui ortodox să se abată nici un pas. În celelalte 5 sinode ecu-

mare istoric. „Densușian, după ce a găsit decretul original despre nniunea din 1698“, dice tot genialul Segescu „a voit să se lingusască pe lângă greco-orientalii din România, că el, cu toate că este greco-catolic, totuși atacă uniunea, care în occhio greco-orientalilor este o mare bernă. Mă mir, cum a putut fi acest om atât de eutețător de a susține lucruri, cari iau nimicit și cel mai mic renume cel avé. Ce să-i faci, la astfel de lucruri îl duce pe om superficialitatea!“

După spusele aceste a dlui Segescu cine nu va crede, că îngâmfarea șogine din prostie? Și încalte dacă dl Segescu șar fi permis luxul a deveni ridicol pe basa propriilor deducțiuni, dar nu, densus a ținut de bine aș trage conclusiunile din „Cestiuni din dreptul și istoria bisericei unite“....

Apărătorii bisericei unite s'au înmulțit cu o slabă forță.

Ei, fie, dar s'a înbogățit literatura, va dice dl Segescu.

Asta da; trăim în anul millenar și era inevitabil, ca să nu îmbogățescă și Români literatura magiară cu lucrări demne de autori, de limba în care sunt scrise și de anul milleniului.

Ciuciuleț.

menice și în o mulțime de sinode locale s'au explicat dogmele făcute și s'au normat canoanele bisericei noastre.

Dela cel din urmă sinod ecumenic, ținut în Nicea la anul 787, biserica noastră ortodoxă a mai ținut un sinod mare la Iași în anul 1642, ca să paralizeze pericolul venit din partea reformatilor, cari amenințau ortodoxismul nēmului nostru. Atunci s'a stabilit ca carte simbolică „mărturisirea ortodoxă“, a metropolitului, o carte de origine, din Kiev, Petru Movilă, român, care în biserica noastră e întru toate normativă.

De atunci încôce sinodalitatea a avut un caracter local. În special în biserica noastră, rom. ort. din Transilvania și Ungaria ea a fost redeșteptată și introdusă prin statutul organic în parochii, în protopresbiterat, în diece și metropolie. Ori de câte ori a avut și are biserica, să hotărască lucruri mai de importanță, în sensul cuvintelor dlui Christos, s'a întrunit și se întrunește în sinode.

Sunt mândru, că pot constata, că singură biserica noastră ortodoxă a menținut întru toate neschimbată organizația bisericei, așa cum a moștenit-o ea dela Răscumpărătorul nēmului omenesc și dela Apostolii sei.

De aceea nu mă sfiesc, ci declar de pe acest amvon aceea, ce aș voi să răsune cu deosebire în zilele de astăzi, cari din cauza micimei de suflet a unor ômeni din țera învecinată nu sunt tocmai favorabile pentru ortodoxism, — dic că aș voi să răsune, ca să se audă peste tot pământul convingerea tare:

Că singură biserica noastră ortodoxă moștenite numele de apostolice și sobornicească!

Acasta e conclusia istorică și logică a celor înșirate până aici!

II.

Trec acum, iubiți ascultători, dela partea istorică și generală a predicii mele, la partea practică și specială.

V'am spus mai sus, că precum în mare, așa și în mic, în parochii bună-ôră, ori de câte ori e vorba, să se decidă lucruri mai mari, membrii parochiei, respective membrii sinodului, cari represintă pe cei doi seu trei amintiți de Mântuitorul, în sensul cuvintelor acestuia. „Unde sunt doi sau trei adunați întru numele meu“, se strâng în sinode, se sfătuiesc și decid.

Aici cade întrebarea din cestiune: Cum au membrii sinodali, cari sunt chemați, să-și dea părerea, să-și împlinescă această sântă datorință către biserica lor?

Său ce condițiuni trebuie să întrunească fie-care dintre ei ca să se poată realiza cuvintele des amintite ale dlui Christos?

După-ce am constatat un adevăr, pe care nimenea din lume, nu-l pôte nega, ca adecă religiunea creștină, pretinde numai progres și înaintare, nu mai încape nici o îndoială, că cea dintâu și cea mai de căpetenie datorință pentru fie-care membru sinodal este: Ca el să iubească din tot sufletul și din totă inima sa progresul și înaintarea.

În consecință fie-care membru sinodal nu trebuie să pregețe nici un minut, ci să-și dea copii la scôla, ca să învețe cât de multă carte. Nu e ertat, ba e un păcat strigător la cer, a ținea copii acasă și a disprețui învățătura.

A sta pe loc, său a preferi timpurile primitive, când nu existau scôle superioare, când nu existau academii, nu existau facultăți, nu existau Universități, — însemnă a se face nevrednic de a fi între cei doi seu trei pomeniți de Mântuitorul nostru!!

Mai departe: Toți membrii sinodali, cari sunt chemați să-și dea părerea, să-și întrebe înainte de toate mîntea lor sântă și respective conștiința lor. Patimile, considerațiunile de persoană, compătimirile, hătărurile etc. toate trebuie, să dispară înaintea normativului verdict al conștiinței.

Cer bună ôră doi fi ai parochiei noastre dela sinod un ajutor, care este de dat: Fie-care membru sinodal n'are să țină socotă, că cutare e ficiorul unei persoane, cu care nu se are bine, și de aceea nu vrea să-i dea. El are să și pună înaintea conștiinței sale următorea întrebare: care

din amândoi merită mai mult și să dea ajutorul aceluia, care merită.

Numai atunci, când toți membrii sinodali fără deosebire respectă meritul și dreptatea; numai atunci, când toți membrii sinodali fără deosebire spriginesc progresul și înaintarea, numai atunci se realizează cuvintele Mântuitorului: „Unde sunt doi seu trei adunați întru numele meu, acolo sunt și eu în mijlocul lor“.

Când însă membrii sinodali, cine scie din ce cauze nejuste, nu vor vrea, să respecte meritul și dreptatea, când ei nu vor sprigini, precum se cuvine, progresul și înaintarea, atunci ei nu împlinesc cuvintele dlui Christos, cile calcă, și prin fapta lor nechibzuită expun scumpă noastră biserică strămoșelor desconsiderării din partea celorlalte biserici conlocuitoare, adecă a bisericei romano-catolice și săsesci, cari sunt și astăzi înaintea bisericei noastre, pentru că au știut în totdeauna învățătura, programul și înaintarea!

Conclusiunea este dar următorea:

Di Isus Christos să coborâ în chip nevădut numai între acei doi seu trei seu 6—600 de membrii sinodali:

Când aceștia în sensul conștiinței lor respectă meritul și dreptatea; când membrii sinodali prețuiesc, cum se cuvine, comora de aur a învățătorei; când ei spriginesc cu totă căldura progresul și înaintarea, — singurele condițiuni, cari ne ridică nēmul și biserica noastră!!

III.

Iar acum, iubiți ascultători, după-ce am lămurit încâtva cu puterile mele sufletesci nemuritorilor cuvinte ale fiului lui Dđen, să ne întorcem cu toții rugăciunile noastre către Cel Atotputernic, progresul progresurilor și înaintarea înaintărilor!

Cătră Tine, Stăpênul tuturor, ridic eu glasul meu! Căci nicăiri nu află mângăiere, decât în cuvintele Tale! Nicăiri nu află lumină, decât în învățătura Tale!

Trămite Duchul Tău cel sânt asupra iubiților Tăi credincioși! Deșteptă-le conștiința în sufletul lor!

Fă dintr'ênșii tot atâți doi sau trei vrednici, ca să te cobori în mijlocul lor! Tot atâți stâlpi puternici, cari sprijinind cu căldură sânta noastră biserică ortodoxă peste tot, și în special biserica noastră cu hramul Sântului Nicolae!

Acasta să sbore pe aripile înaintării în totdeauna acum și pururea și în veci vecilor Amin.

Diverse.

Lumina ăilei — artificială. Foile americane sunt de la o vreme pline de știri despre descoperirea în ăvurile fizice Farlan Moore, care ar pute produce pe cale artificială lumina ăilei. Descoperitorul susține, că prin lumina sa se pot lumina fără deosebire greu-utăți și fără mari spese strade, piețe, ba chiar orașe întregi. Nôptea va fi deci stersă de pe fața pământului. Lumina aceasta miraculoasă întrunește pe deplin însușirile minii ăilei, nu-i orbitore și nu produce arșită. Ea se revarsă din tuburi subțiri de crookes, cari sunt transparente și au un pârte intern spoit cu o materie misterioasă. Punând aceste tuburi în giurul tavanului unei săli, aceasta se luminează ca ziua, fie nôptea ori-cât de sinistă. Moore are de gând să-și mai perfecționeze invenția, înainte de a surprinde naturala lumină a ăilei cu artificiala sa lumina a ăilei. Ear' dacă și visul acesta american se va realiza, atunci — să pôte ascunde sôrele!

* * *

File rupte din album.

Durerea e ca aerul tare al munților, — întăresce pe cei-ce nu-i omorâ.

*

Ura, care vine după o mare iubire, vedesce încă o iubire ascunsă.

M-selle Scudery.

*

Un caracter este o stâncă la care trag năvile naufragiate și se sfarmă cele asaltătoare.

La Rochefoucauld.

Nr. 6598 Plen.

[159] 8—3

CONCURS.

Pentru conferirea stipendiilor și ajutoarelor, ce sunt a se vota pe anul 1897 din fundațiunea „Andronic“.

I. Pentru învățacei de ori și ce meserie.

II. Pentru sodali, cari s'au eliberat în decursul anului 1896.

III. Pentru sodali, cari petrecând cel puțin 6 ani consecutivi la meseria lor, au dat dovezi despre dexteritatea și hărnicia lor pentru a deveni măiestrii, prin această se scrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Toți cari voesc a concura la stipendii și ajutoare au să producă în general:

1. Carte de botez;
2. Atestat comunal despre averea proprie și a părinților;
3. Atestat familiar dela parochul locului despre familia părinților concurentului, și fiind și acesta căsătorit, și despre familia dînsului; în atestat are să se indice și aceea, că în familie câți copii sunt minorenii, câți frecuențază școala și câți se mai află la vre-o meserie?
4. Concurenții pot fi numai *români greco-orientali născuți în archidieceasă.*

I. Învățacei:

- a) că au împlinit anul al 12-lea al etății;
- b) că au cercetat cu succes bun, cel puțin școala poporală;
- c) că au încheiat contract cu măiestrul și că contractul s'a înregistrat în condica autorității industriale (la pretor ori magistrat). Contractul este a se alătura la concurs în original sau copie autentică.

II. Sodalii.

- a) că au terminat periodul de învățătură în decursul anului 1896, ceea ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale (§. 67 art. de lege XVII din anul 1884);
- b) că au purtare bună și fac sporu mulțamitoriu în meserie; această o vor dovedi prin atestatul măiestrului, eventual cu cartea de lucru;
- c) să arate prin atestat dela măiestru, ce cunoscință de limbă mai au;
- d) aparținând eventual ca membrii la vre-o reuniune de meseriași, să o dovedească această prin atestatul dela respectiva reuniune.

III. Sodalii, cari sunt în condițiuni de a deveni măiestrii.

- a) să aibă certificatul de măiestru;
- b) să fie lucrat cel puțin 6 ani consecutivi ca calfe, ceea ce vor vedea cu atestatele dela măiestrii, la cari au lucrat, eventual cu cartea de lucru;
- c) în cerere să arete anume, unde voesc a se așeza ca măiestrii, ce felu de mijloce în bani mai au, pentru a-și începe meseria pe socotela lor? În fine pot produce și alte documente recomandătoare.

Dela toți concurenții de ori și ce categorie se recere, *ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna lor proprie și adresate Consistoriului archidieceșan greco-oriental în Sibiu*, să le înainteze aici cel mai târziu până la **31 Decembrie 1896 stilul vechiu.**

Cererile înaintate după acest termen nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința plenară a consistoriului archidieceșan, ținută la 9/21 Octombrie 1896.

Dr. H. Pușcariu,
archim. vicariu archiepiscopesc.

Dr. Elie Cristea,
secretariu.

Nr. 4922/1896 fszb. [167] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de medic cercual în comitatul Sibiului, cercul Mercurei se scrie prin această concurs.

Reședința medicului cercual este Mercurea și aparțin la cercul sanitar al său comunele Mercurea, Apoldul din jos, Amnașiu, Topârcea și Ludoșul mare.

Emolumentele medicului cercual sunt următoarele:

1. Salar anual 800 fl.
2. Bani de cuartir 200 fl.
3. Paușal de călătorie 300 fl.
4. Taxele după statut pentru cercetarea bolnavilor.

Medicul deobligat e deobligat a cerceta comunele aparținătoare de cercul său, și anume: Apoldul din jos și Amnașiu pe săptămână de 2 ori, Topârcea și Ludoșul mare pe săptămână odată și a ordina la orele prescise.

Cererile concursuale instruite în sensul §. 9. I. 1883. și §. 143. XIV. 1876 au de a se prezenta pelângă dovedirea funcțiunei de până acuma și cunoscerea limbilor până în 15 Decembrie a. c. d. a. la 6 ore subscrisului.

Mercurea, în 12 Novembre 1896.

Pretor cercual suprem
Mangesius.

Publicare de licitațiune.

Edificarea unei școle nouă în comuna Pianul de sus, protopopiatul Sebeșului, se va da în întreprindere pe calea licitațiunei publice minuende *Vineri în 6/18 Decembrie a. c. la 10 ore a. m. în școala gr.-or. în Pianul de sus.*

Prețul de strigare conform preliminarului de spese e 3078 fl. 32 cr. v. a.

Materialul și cărăușile le dă comuna. — Doritorii de a licita vor avea a depune ca vadium 10% din prețul strigării.

Planul și preliminarul de spese precum și condițiunile de licitare se pot vedea ori când la oficiul parochial din Pianul de sus. Cea ce se aduc la cunoștință publică.

Pianul de sus, 3/15 Novembre 1896.

Comitetul parochial.

Simion Ghibu, m. p.
paroch și președinte.

[168] 1—3

5098/1896

[160] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de notar devenit vacant prin pensionare în Comuna Apoldul din jos se scrie prin această concurs pe lângă următoarele emolumente:

1. Salar anual de 500 fl.
2. Paușal de călătorie 60 fl.
3. Cuartir natural
4. 2 Stângini de lemne
5. Competințele normate în statutul aprobat.
6. Pentru portarea matriculei de stat 100 fl.

Cererile concursuale instruite în sensul §. 6. I. 1883 au de a se prezenta subscrisului până în 1 Decembrie a. c. după ameași la 6 ore.

Mercurea în 2 Novembre 1896.

Protopretor cercual:
Mangesius.

Nr. 316/1896.

[164] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în comunele învecinate Apata și Ormeniș din

tractul protopresbital al Treiscaunelor, formând pe viitoriu ambele numai una parochiă de cl. III-a cu sediul parochului în Apata, se scrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post, computate după calculul mediu al celor cinci ani din urmă, ating laolaltă în ambele comune suma de 440 fl. 30 cr., precum s'a constatat în sinodele parochiale din 4 Aug. a. c.

Informațiuni mai de aproape se pot câștiga la oficiul protopresbital și comitele parochiale respective.

Reflectanții au a-și subșterne cererile concursuale, instruite cu documentele necesare, conform normelor bisericesci în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbital în termen deschis.

Brețcu, (Bereczk) 29 August 1896.

Oficiul protopresbital gr.-or al tractului Treiscaunelor, în conștelegere cu organele parochiale respective.

Dimitrie Coltofeanu
protopresbiter.

Nr. 268/1896.

[162] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia Dêlu-mare de clasa a III-a în protopresbiteratul Geogiului I., se deschide concurs nou, cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit anual de 400 fl. 96 cr. v. a.

Informații mai detaiate despre starea acestei parochii, se pot lua dela oficiul parochial sau protopresbital.

Petițiunile de concurs instruite conform normelor în vigoare, sunt a se adresa subsemnatului oficiu protopresbital până la termenul sus indicat.

Hondol 21 Octombrie 1896.

Oficiul protopresbital gr.-or. al Geogiului I., în conștelegere cu comitetul parochial concurent.

Vasilin Pipoș,
protopresbiter.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

Antoni Novotny

în Timișoara — Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanță pe mai mulți ani, provădute cu adiuțări de fer bătut, construite spre ale întorce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomand

clopote patentate găurite

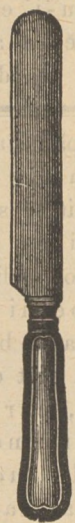
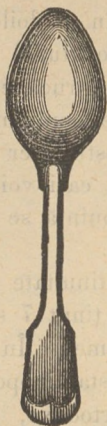

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un **clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu.** Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadiustarea clopotelor vechi cu adiuțare de fer bătut, — ca și spre turnarea de **tóce de metal.** Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

[11] 38—48

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

Redactor prov. Gavril Hango.

CRISĂ MARE!

New-York și Londra nu au cruțat nici continentul european și o mare fabrică de argintării s'a simțit îndemnată a desface proviziunea sa mare numai pe lângă o mică remunerațiune a puterilor de lucru. Cu executarea acestui mandat sunt eu imputernicit. Expedez deci ori și cui obiectele următoare pe lângă simpla remunerațiune de **fl. 6.60** și anume:

- 6 **cuțite fine** cu tăis veritabil englez.
- 6 **furculițe de argint** patent american dintr'o bucată.
- 6 **linguri de argint** patent american.
- 12 **lingurițe de argint** patent american.
- 1 **lingură pentru supă** de argint patent american.
- 1 **lingură pentru lapte** de argint patent american.
- 2 **păhare pentru ouă** de argint patent american.
- 6 **tave Victoria** englezesci.
- 2 **felinare frumoase** de masă.
- 1 **sitiță** pentru ceai.
- 1 **lopătică** pentru zahăr pisat.
- 44 de bucăți laolaltă numai **fl. 6.60.**

Tóte acestea 44 de bucăți au costat mai nainte **fl. 40** și se pot căpăta acum pentru prețul minimal de **fl. 6.60.** Argintul patent american este un metal cu totul alb, care își păstrează colórea 25 de ani pe garanță. Ca dovada cea mai bună, că inseratul acesta nu e

nici o înșelăciune

mă oblig prin acestea în public, a retrimite banii tuturor cărora nu le convine marfa. Nimeni să nu lase deci privilegiul acesta admirabil și să-și procure **splendida garnitură**, care e cu deosebire acomodată ca

present admirabil de Crăciun și Anul-Nou

precum și ca present de nuntă și pentru tóte gospodăriile mai bune. Se capătă numai la

A. HIRSCHBERG,

agentură principală a fabricelor americane unite de argintărie patent. Viena, II., Rembrandtstrasse 19 W. — Telefon Nr. 7114.

Expediția în provincie se face cu rambursă seu pe lângă anticiparea sumei.

Praful necesar de curățit 10 cr.

Veritabil numai cu marca înregistrată de alături (metal higienic.)

Extras din scrisorile de recunștință:

Garnitură trimisă o am primit, sunt fôrte îndestulit și te rog a-mi trimite cu rambursă încă o garnitură constătătoare din 44 bucăți.

Bozovicu (Krassó-Szörény megye), 18 Iuliu 1896.

Alexandru Keresztes, proto-pretor.

Piliș, în 24 August 1896 (Comitatul Pestei).

Cu garnitura sunt fôrte îndestulit. Mă rog a trimite la cumnata mea baronesa Nyary n. Somogyi la Szunto încă trei asemenea garnituri.

Baron Iulius Nyary.

Editura și tipariul tipografiei archidieceșane.